

Дмитро Якович ТЕЛЕГІН
(26 жовтня 1919 р. — 1 січня 2011 р.)

ПЕРЕДМОВА

Цей випуск журналу «Археологія і давня історія України» присвячено 100-річчю від дня народження Дмитра Яковича Телегіна — видатного українського вченого, одного з патріархів вітчизняної археології, професора, доктора історичних наук, лауреата Державної премії України, премій ім. В. Хвойки та «Золотий скіф». Його відданість науці, надзвичайна працездатність, багатогранність інтересів, небайдужість до різноманітних проблем археології, величезна наукова спадщина, численні учні та послідовники — все це дає підстави відносити Дмитра Яковича до когорти визначних археологів України. Він був одним з яскравих представників того покоління вчених, на плечі якого лягла нелегка місія відродження археологічної науки в Україні у повоєнні роки. За безпосередньої участі цієї славетної плеяди науковців розроблена сучасна періодизація та культурна диференціація археологічних спільнот території України, створені передумови для подальшого успішного розвитку археології первісності за доби незалежності.

Головним напрямком наукової діяльності Дмитра Яковича було вивчення пізніх етапів кам'яної доби України, а саме мезоліту, неоліту та енеоліту. Однак був він дослідником енергійним і багатогранним, тому в його величезній науковій спадщині маємо статті з проблематики верхнього палеоліту, епохи бронзи, ранніх слов'ян. Протягом свого довгого наукового життя дослідник усіяло підтримував та стимулював залучення різних природничих наук до археологічних досліджень — антропо-

логії, палеозоології, палеоботаніки, радіокарбонового та спектрального аналізу тощо. Великих зусиль Дмитро Якович доклав до вивчення козацької старовини. Він створив і очолив спочатку експедицію «Запорізькі Січі», а пізніше науково-дослідний центр «Часи козацькі».

Крім суто наукової діяльності, Дмитро Якович завжди виявляв активну громадянську позицію. Тривалий час він очолював не лише відділ археології кам'яної доби Інституту археології АН УРСР, але й Польовий комітет Інституту, який контролював дослідження пам'яток археології по всій країні. Дмитро Якович був одним з ініціаторів створення і провідним діячем Товариства охорони пам'яток історії та культури України, де понад 20 років очолював секцію археології. Завдяки ініціативі та наполегливим зусиллям Дмитра Яковича були розроблені, виготовлені та встановлені спеціальні охоронні знаки на тисячах стародавніх курганів, городищ та поселень України.

Під керівництвом і наставництвом Дмитра Яковича сформувалися десятки молодих науковців, що продовжують його справу, досліджуючи найдавніше минуле країни і дбаючи про археологічну спадщину в усіх її регіонах. Ця представницька збірка статей з археології України свідчить не лише про визнання видатних заслуг Дмитра Яковича Телегіна, пошану і вдячність його колег та учнів, а є свідченням того, що науковий доробок цього визначного археолога України залишається важливою складовою сучасної археології.